

Andorra en el punt de mira

Més de cinc-cents caçadors andorrans surten cada any, la tercera setmana de setembre, a caçar Isards, una tradició que ha ocasionat més d'un conflicte. Les autoritats franceses i catalanes despleguen dispositius per evitar la caça furtiva d'aquesta espècie protegida.

CARLES PONT

CARLES PONT

Generalitat controlen, amb el suport d'un helicòpter i efectius de la Guàrdia Civil i dels Mossos d'Esquadra, l'entrada d'andorrans a Catalunya per matar isards de les reserves de caça de la Cerdanya-Alt Urgell i de l'Alt Pallars-Aran.

Andorrans amb pocs amics.

Els precedents d'anys enrere, amb polèmiques frontereres, han fet que la imatge dels caçadors andorrans no sigui gaire bona ni a Catalunya ni a l'Arieja. El 1996 dos caçadors andorrans van abatere un voltor a la vall d'Engait, a pocs metres de la frontera amb el municipi de Llés de Cerdanya. Els autors de la feta van observar l'ocell un cop abatut i el van abandonar sense tocar-lo. El voltor és una espècie protegida per uns quants convenis internacionals, especialment a Catalunya, per la seva importància en la cadena biològica de l'alta muntanya.

Un altre dels ocells afectats durant la Setmana de l'Isard de fa dos anys va ser un trençalòs. La bèstia va caure ferida a la Massana (Principat d'Andorra), i fou lliurada per terceres persones als guardes de natura andorrans, els banders. Aquests la van confiar als tècnics del Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, perquè el portessin a un centre de recuperació d'ocells, i és que Andorra no en té cap.

Més incidents entre caçadors andorrans i les autoritats dels països veïns van originar malestar l'any 1996. Un caçador detingut, un altre de condemnat a sis mesos de presó per infracció de la llei de

L'Isidre, el Marc i el Josep Maria formen una de les 126 colles amb permís per caçar en la Setmana de l'Isard. Segons aquests joves, la majoria dels caçadors són respectuosos amb la natura: "Per culpa de quatre arreplegats hem de pagar-ho tots".

Cada any durant la tercera setmana de setembre els caçadors del Principat d'Andorra poden tirar contra els isards, uns animals especialment protegits a Catalunya i a l'Arieja occitana. La Setmana de l'Isard, com en diuen al país del Pirineu, ha reunit enguany, del 13 al 20 de setembre, més de cinc-cents caçadors andorrans que, agrupats en 126 colles, s'han dedicat a encaçar aquesta espècie de caça major.

Actualment la legislació andorrana dona a cada "cap de colla" una anella i una targeta de captura que aquest ha de tornar al Ministeri de Medi Ambient del govern d'Andorra complimentada. Cada colla, formada per quatre caçadors, només pot matar un isard.

La Setmana de l'Isard és per als andorrans una tradició, mentre que per a francesos i catalans es converteix en dies d'especial vigilància a les fronteres, per impedir que furtius andorrans se'ls fiquin a dintre.

La polèmica i la proximitat de les reserves de caça catalanes fan que la frontera d'Andorra amb les comarques de la Cerdanya, l'Alt Urgell i el Pallars Sobirà es converteixi durant vuit dies en un fortí de mal franquejar pels caçadors andorrans.

El desplegament tant de l'estat francès com del govern català pel control de la frontera andorrana és important. Només a les tres comarques catalanes una seixantena d'agents rurals del departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la

CARLES PONT

caça francesa, sis caçadors més expedientats i la confiscació de nou armes prohibides i de mitja dotzena d'isards abatuts il·legalment foren el balanç de l'acció repressiva duta a terme per l'Office National de la Chasse, ara fa dos anys. La paciència tenia els seus límits i les autoritats de l'Arieja van posar fi a anys de incursions i d'infraccions dels caçadors andorrans.

L'any passat, durant la Setmana de l'Isard no va haver-hi cap incident destacable i enguany tampoc, segons fonts del departament d'Agricultura de la Generalitat: les mesures, doncs, han fet efecte.

L'inspector del Cos d'Agents Rurals del govern català, Antoni Mur, explica que la Setmana de l'Isard d'Andorra és un dels serveis més importants del cos que dirigeix, després de la campanya de focs de l'estiu. Segons Mur, l'objectiu és de controlar que els furtius andorrans no entrin i matin isards o animals de les reserves de caça catalanes. El màxim responsable dels Agents Rurals catalans reconeix que la vigilància dels andorrans té un cost suplementari, que no ha volgut fer públic. Amb tot, afegeix que surt molt més barat de desplegar efectius a la frontera que no pas córrer el perill que matin isards de les reserves catalanes.

La vigilància que fan la seixantena d'agents desplegats per les comarques catalanes que limiten amb Andorra no és fàcil. Distribuïts en camps de muntanya a una alçada superior als dos mil metres, han de controlar durant les vint-i-quatre hores del dia els moviments dels caçadors andorrans. Els agents van en grups de dos a quatre persones i tenen el suport d'un helicòpter que des de l'aeroport de la Seu d'Urgell controla les tasques de l'operatiu. En aquest punt hi ha un agent amb armilla antibales i fusell, que en cas de conflicte s'acosta amb helicòpter fins a l'indret de l'incident.

L'operatiu de la Generalitat funciona des de l'any 1992 i ha donat bons resultats, segons els seus responsables. Aquests, encara que reconeixen que fan una feina dissuasòria, admeten que la seva presència ha evitat moltes morts

CARLES PONT

CARLES PONT

Dalt, els isards són molt escassos a les muntanyes andorranes. Al centre, els caçadors aprofiten per passar una setmana en contacte amb el medi. Davall, un caçador intenta albirar alguna de les preades peces.

A la dreta, el dispositiu desplegat per la Generalitat compta amb un helicòpter que en cas de conflicte s'acosta al lloc de l'incident. Davall, cada colla té tan sols una targeta de captura que dona dret a abatre un isard.

CARLES PONT

d'animals que pertanyen a les reserves catalanes.

Cal recordar que a Catalunya la caça de l'isard és selectiva. Això vol dir que només les societats de caça, d'acord amb les lleis, permeten la captura d'un nombre molt limitat d'exemplars d'aquesta espècie. La dècada dels 60 al Parc Natural del Cadí Moixerò, una de les cinc reserves de caça catalanes, la població d'isards havia arribat a la pràctica extinció, i avui el cens aproximat s'acosta als dos mil caps.

A Andorra, en canvi, el cens d'isards no arriba enguany als tres-cents, entre les reserves de Xixerella i Enclar. Els caçadors aquest setembre han tingut permís per a matar 126 isards, pràcticament la meitat de la població.

Pedagogia i noves lleis de protecció. Els pocs incidents esdevinguts aquests dos darrers anys i la consciència cada vegada més alta sobre la preservació del medi són la principal esperança de les autoritats franceses i catalanes d'eradicar el furtivisme dels andorrans a les reserves.

El vice-president de l'Associació de Caça i Pesca d'Andorra, Josep Maria Cabanes, nega les crítiques dels països veïns: "Com a tot arreu a Andorra hi ha caçadors furtius i caçadors que simplement tenen intenció de passar-ho bé anant a muntanya i fruit de la natura". Segons Cabanes, la manca d'incidents amb els països veïns d'aquests dos últims anys demostra que en alguna ocasió havien pagat

CARLES PONT

"justos per pecadors". Amb tot, reconeix que el seu país necessita una regulació més estricta de la caça i afirma que ja s'elabora una nova llei cinegètica i que hi ha intenció de crear una reserva nacional de caça a cadascuna de les set "parròquies" (municipis) i de fer un nou reglament dels banders, (guardes de natura del Principat).

El dia 17 de setembre, en plena Setmana de l'Isard, tres joves caçadors: l'Isidre Cabanes, de vint-i-cinc anys, el Marc Codina, de vint-i-vuit, i el Josep Maria Manubens, de vint-i-cinc, fan temps al refugi de Francolí, a pocs metres de la frontera amb el municipi de Ós de Civís (Alt Urgell). Tots tres formen part de la nova classe de caçadors del Pirineu. Són joves, forts i tenen una educació que els fa respectuosos amb el medi, fins al punt que asseguren que gràcies a gent com ells es mantenen les muntanyes endreçades i cinegèticament correctes.

L'Isidre espera els dos companys

que vinguin del bosc, on han anat a collir pinyes d'abet per fer xarop. Quan arriben expliquen que les pinyes d'abet són un bon remei per als refredats.

La Setmana de l'Isard és per ells una tradició que cal conservar. "El que volem és pujar a muntanya per fruit-ne i caçar algun isard, si podem, però en cap cas matar indiscriminadament com a vegades s'ha volgut fer veure des de fora", afirma categòric en Marc Codina.

Aquests tres joves formen part d'una de les 126 colles que hi ha al Principat durant la setmana de l'Isard. S'anomenen la Colla de Francolí, el seu indret habitual de caça. El dia 13 de setembre van arribar al refugi de Francolí, van endreçar-lo, van construir-hi una nova tanca perquè la que hi havia era trencada, i van fer llenya per a ells i per a possibles excursionistes.

Cada dia es lleven a les sis del matí, caminen hores a veure si troben cap presa, però si no tenen sort, asseguren que s'entretenen amb els bolets o les pinyes d'abet.

En Josep Maria Manubens reitera que és una setmana de gaudir de la natura. "No hi venim solament a matar animals com alguns es pensen. Respectem la natura, encara que hem de reconèixer que no tots els caçadors som iguals". Sobre els problemes d'aquests darrers anys per furtivisme afirmen: "Per culpa de quatre arreplegats hem de pagar-ho tots; ens sembla que la Setmana de l'Isard té els dies comptats, perquè aquesta colla de ximplers que no respecten res faran que el govern no la permeti".

Enguany el mal temps dels primers dies no ha acompanyat els joves caçadors, encara que continua valent la pena pujar aquí d'alt, diuen, per estar en aquest entorn. Són a prop de dos mil metres d'altura, han destinat vuit dies de les vacances a la Setmana de l'Isard i asseguren que només pel fet de desconnectar de la feina ja val la pena. Tenen el privilegi d'estar en un indret on es fàcil de trobar imatges de postal amenaçades per molts elements externs.

Carles Pont